

Bungli Shara Hta Nga Chye Ai Ana Kanu Ni

Tinang bungli galaw ai shara ni hta virus hte bacteria ana kanu ni nga taw chye ai hpe sadi sahka la chye na lam tsun shadum dat mayu ai. Grau nna ya aten gaw Covid-19 corona virus ana hpe shara shagu hta sadi maja let nga ra ai aten mung rai nga ga ai. Ndai virus gaw masha kadai hta mung kap taw chye ai zawn tinang bungli galaw ai shara na arung arai ni hta mung kap taw chye nga ai. Rung gawk na arung arai ni rai nga ai saboi, dung lahkum, mai sau pa, laika buk ni gaw virus ana kanu ni galoi mung shamu shamawt hkawm sa nga lu ai shara ni rai nga ai. Masha law law hte jawm lang ai, jum hkra lang ai shara ni hta grau nna sadi la na ra nga ai.

Bai nna masha law law galoi mung jum hkra taw ai shara, chyinghka, chyinghka lashum, wan hkalap, shawa dung ai dung lahkum, namdum ndai zawn re ai shara hkan mung bacteria hte virus ana kanu ni kap taw na grai loi dik rai nga ai. Ya na zawn shawoi nmu yu, nbyin yu ai kap bra li ana nnan ni lani hte lani law jat , paw pru wa nga ai prat hta machyi makaw lam nbyin hkra sadi sahka nga sa chye na grai ahkyak la nga ai. Shinggan de npru hkawm ai, dum nta kaw sha nga taw na mung aten ladaw na wa sai, chyinghkrawn galu wa sai hte rau kadai mung tam lu tam sha ra ai re majaw magam bungli galaw pru hkawm sa ra nga ga ai re. Dai majaw li ana nkap hkrum hkra tinang maga na shawng sadi sahka ai hte nga sa chye na gaw ahkyak madung rai nga ai.

Masha law law jum hkra lang nna sadi la ra na shara ni hta chyinghka lashum mung lawm nga ai - rung sa ai mi rai rai, bungli shara de sa ai mi rai rai chyinghka hpaw nna pru shang ra ai shara shagu hkan na chyinghka ni gaw masha law law jum hkra lang ai shara rai nga ai majaw ana kanu shabra ai shara tai wa chye nga ai. Dai majaw chyinghka hpaw, chyinghka la ai shaloi lata machyang dum hte kanawng hpaw, kanawng la ai lam galaw mai yang galaw na, shing nrai lata hte jum hkra ra jang , chyinghka hpaw, chyinghka la ngut ai hte myi man, n-gup, ladi jum masawp ai lam ja ja nmai galaw ai, mai byin yang lata hpe hka hte sap pya jai lang nna shawng kashin kau na, hka hte kashin na yak hkak ai shara hkan rai yang hand gel ngu ai lata kashin ntsin hte kashin kau na nmai lagawn, nmai malap na ga ai re, dai hpe galoi mung sadi sahka la chye nga ga.

Computer lang nna bungli galaw ai masha ni sadi la ra na hta anhte a myi hte nmu lu ga ai rai tim computer pat man ntsa hte keyboard ni gaw virus hte bacteria ana kanu ni grai nga pyaw ai shara langai rai nga ai majaw virus hte bacteria ana kanu ni tinang a hkum hkrang kata de ndu shang wa hkra lata kashin san seng lam galaw na, computer lang da ai lata hte n-gup, ladi, myi de masawp jum ai lam n galaw na sadi la ra nga ai.

Rung kaw bungli galaw ai masha ni sadi ra na hta bai langai mi gaw masha yawng jawm lang ai telephone hta mung virus hte bacteria ana kanu ni grai kap loi ai shara langai re hpe dum ra nga ga ai. Anhte a myi hte nmu lu ai re majaw dai shara ni hta sadi la na malap chye nga ga ai. Dai majaw masha yawng hta jum lang ai rung phone hpe jahkring hkring sha

jasan jaseng ya ra ai zawn tinang galoi mung lang ai phone hpe mung san seng lam galaw ya na n malap ga.

Bai rung bungli a matu lang ai, rung masha ni lang ai jak rung rai ni law law nga ai. Dai jak rung rai ni ngu ai hta mi sha tsun ai computer hte telephone ni lawm ai zawn printer, hka hpunlum, hka katsi lu mai ai jak, coffee gayau jak, coffee shadu ai di, hka hpun lum shadu ai di hte wan hkalap ni lawm nga ai. Dai rung rai ni gaw rung masha ni yawng jawm lang ai jak rung rai ni rai nga ai hte maren virus hte bacteria ana kanu ni grai kap taw loi ai shara ni mung rai nga ai majaw ana kanu shabra ginlen ai shara mai byin chye ai hpe galoi mung dum nna sadi sahka la ra ai. Sadi sahka la ra ai ngu ai hta dai rung rai ni jum lang ngut shagu tinang a lata hpe sap pya hte atsawm bai kashin kau ra ai zawn dai jak arung arai ni hpe mung jahkring hkring sha katsut san seng lam galaw ya na ra nga ai.

Bungli sa, rung sa ai ten jak lakang jai lang ai masha ni, shing nrai kalang lang jak lakang jai lang ra ai shara de hkawm sa ra ai ten ni hta mung dai jak lakang jawm na matu hpaw ai jak hkalap ni gaw masha shagu jum hkra lang ai shara re hpe dum ra ai. Dai majaw jak lakang lung yu na matu lakang hkalap dip hpaw ngut ai hpang lata kashin kau na n malap ga, hka n nga ai shara kaw rai tim hand gel ta kashin ntsin hpe jai lang nna kashin kau ga. Ya na zawn Covid-19 ana zinli chyambra nga ai ten hta jak lakang hkalap hpe hpaw na rai jang lata laraw raw da na shing nrai plastic buk sap nna lakang hkalap dip hpaw na hpaji jaw da ai lam ni nga ai hpe mu lu nga ai.

Shingrai tsawra ai shiga madat nu wa hpunau ni tinang hta ana kanu nkap hkrum na matu ya sha tsun mat wa sai lam ni hpe sadi sahka la nga ga. Rung bungli galaw ai masha ni mung tinang gaw shani shagu rung sha sa taw ai rai tim dai zawn re ai ana kanu ni kap shang nna machyi makaw byin hkrum ai lam n nga hkra sadi sahka nga sa chye na ra ai. Covid-19, corona virus ana hte lanam ta hta byin law ai tuk kwi ngu ai sai hpyau makhkalawng ana ni gaw kap bra ana rai nga ai majaw tinang kaw nna kaga masha wa hta kap bra hkrum na n kaja ai zawn kaga masha wa kaw na tinang hta kap shang wa na mung nmai ai re majaw sadi sahka rai let makawp maga la chye ai gaw yawng a matu kaja dik rai nga ai.

Lamang ka lajang ai – Julia Ja Ing